

עניינים נחוצים

ממורנו הגר"י טשזנר שליט"א

דומ"צ קהל עדת חרדים אופקים

שיחה בשעת חזרת הש"ץ

א **איתא** בשו"ע (סימן קכ"ד סעיף ז'): לא ישיח שיחת חולין בשעה שהש"ץ חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא, וגדול עונו מנשוא, וגוערים בו.

ב **וכתב** המשנה ברורה (ס"ק כ"ו) שאסור לדבר בחזרת הש"ץ אפילו אם ירצה ליזהר בסוף כל ברכה לכיין ולענות אמן.

ג **שזב** הביא שכתב בשל"ה, ראיתי מהחרדים אל דבר ד' שמימין הסידור בפניהם בשעת חזרת התפילה ועיניהם וליבם שם שלא יראו חוצה ואז מכוונים על כל מלה ומלה.

ד **ובס"ק** כ"ז הביא: כתב בא"ר בשם הכל בו אוי להאנשים שמישיחם בעת התפלה, כי ראינו כמה בתי כנסיות שנחרבו בשביל עון זה. ויש למנות אנשים ידועים להשיח על זה, עכ"ל.

ה **בשולחן** ערוך הגר"ז (שם סעיף י') הוסיף, שכל המשיח בבית הכנסת בשעה שהצבור עסוקין בשבחו של מקום מראה בעצמו שאין לו חלק באלקי ישראל, ואפילו העוסק בתורה שאינו חוטא כל כך לא יפה הוא עושה כמו שנתבאר (שם).

ו **ובכף החיים** (אות ל"ח) הוסיף: ואם שח הוא חוטא וכו'. וזה מלבד החטא שאסור לדבר בבית הכנסת הכתוב לקמן סימן קנ"א סעיף א'.

ז **במשנה** אחרונה (שם אות ס"ה) העיר: הלשון "גדול עונני מנשוא" הוא ע"פ הפסוק שאמר קין להקב"ה שהרג את הבל (בראשית ד', י"ג) "גדול עונני מנשוא", וזה מראה כמה חמור הענין, שלא מצינו לשון כזה בשו"ע בשום מקום.

ח **אך** מצינו בבה"ל (סימן קמ"ו ס"ב ד"ה והנכון) שהביא לשון זה אף על המדבר באמצע קריאת התורה. ובחיי אדם (כלל קלה הל' י"ד) על היושבים בתשעה באב בביהכ"נ ועושים צחוק וליצנות. ובכף החיים (להגר"ח פלאגי, סימן י"ג אות ט' כתב לשון זה על השח באמצע אמירת הקדיש).

ט **והביא** שבבעל הטורים על הפסוק "וּלְתַתֵּךְ עֲלֶיךָ עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלֶה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת" (דברים כ"ו, י"ט) כתב, כלומר מה שישראל משבחים ומהללים לה' הוא להם לתפארת, והיינו דאמרינן (מגילה ט"ו:): עתיד הקדוש ברוך הוא להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שאותה עטרה שמעטרים לקב"ה בתפילתם הוא מחזיר להם. אבל מי ששח שיחת חולין בבית הכנסת מקיפים לו כל גופו בקוצים, עכ"ל.

י **ועל** מש"כ המ"ב (ס"ק כ"ז) מהפמ"ג בשם ווי העמודים, שיש למנות אנשים ידועים להשיח על זה. והנה לשון הפמ"ג שיש למנות אנשים שיענישו ויביישו ברבים את המשוחחים בתפילה.

א **ובשו"ת** שבט הלוי (ח"י סימן י"ג) כתב שאף שבזמנינו נפרץ הדבר, ולפעמים אין בכחנו למחות בעוברי עבירה, מ"מ אין הדין משתנה ממשמעותו הפשוט שגוערים בו בנזיפה. אבל י"ל שלא גרע משאר עבירות דאורייתא ודרבנן שכתב הרמב"ם (פ"ו דעות ה"ז וה"ח) הרואה חבירו שחטא וכו' צריך להוכיחו בינו לבין עצמו וידבר לו בנחת ובלשון רכה וכו' פעם שנית ושלישית וכו', ולא ידבר לו קשות עד שיכלימו וכו' אבל בדברי שמים אם לא חזר בו בסתר מכלימין אותו ברבים ומחריפין וכו'. וכן בענינינו בודאי הדרך לעשות כן, אלא אם לא מקבל בשום פנים, אז גוערים בו. ובודאי ישנם מקרים שא"א להעמיד דת על תלה, וכל ערום יעשה בחכמה, ואם ראה שגורם עי"ז פגיעה בדרכי התורה ולא יכול לעשות כהלכה בשום פנים, יקבל שכר על הפרישה, עכ"ל.

ב **בספר** 'תורת אביגדור' (להגר"א מילר זצ"ל לר"ה) כתב: איתא בשולחן ערוך (טור וש"ע או"ח סי' קכ"ד ס"ז) לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפילה ואם שח הוא חוטא וגדול עונו מנשוא וגוערים בו ע"כ ומה הכוונה גדול עונו מנשוא וכי יש עון שהקב"ה נושא הרי אין הקב"ה ותרן י"ל שבלי תשובה הקב"ה לא מוותר ועם תשובה הקב"ה מוותר והכוונה גדול עונו מנשוא היינו אפילו עם תשובה ולכאורה מה הוא עשה כ"כ רע שלא עוזרת לו התשובה י"ל שהוא פגע בכבוד שמים הש"ץ עומד ומתפלל בשבילו לפני המלך והוא עומד ומדבר הרי זו פגיעה נוראה בכבוד שמים זה כאילו לא מעניין אותו מה שהש"ץ מתפלל כבוד שמים זה לא פרט קטן זה כלל גדול וכל כך חשוב הכלל הזה שזה מעבודת היום של ראש השנה, עכ"ל.

ג **אמנם** יש לנו כלל גדול שאין דבר שעומד נגד התשובה, אבל מש"כ שהקב"ה אינו מוחל עון זה אפילו ע"י תשובה, הכוונה תשובה רגילה. אבל אם יתאמץ מאוד בתשובה, לבסוף השי"ת ימחול לו. אכן תשובה כזו קשה מאוד, על כן צריך להזהר מאוד שלא להגיע למצב כזה.

ד **ב'חשוקי חמד'** (עבודה זרה דף י"ט.). הביא שאלה: כאשר מוכיחים למשוחחים בתפילה וקריאת התורה בנחת, והדברים לא מועילים, האם יש לחזור ולהוכיחם ואפילו בדברים קשים ובוטים למרות שהתוכחה עלולה להביא לשנאת אחים או לא?

ה **תשובה:** בספר כתר ראש להגר"ח מוולוז'ין (סימן קמ"ג) נאמר: "תוכחה, לא לדבר קשות, ודברים קשים אינן

שיעור ממורנו הגר"י טשזנר שליט"א

הערות בהלכות ברכות

וכשאוכל פת בשיעור כביצה או יותר נוטל ידיו בברכה, אפי' אם אוכל כמה חתיכות קטנות שאין בכל אחת כביצה, כיון שבצירוף כולם יש כביצה נוטל בברכה. ובטעם הדבר ביאר הגר"ז שכיון שמכניס לתוך מעיו שיעור הנקרא אוכל לענין טומאת אוכלין, אכילתו חשובה אכילה לענין נטילת ידיים.

שיעור זמן האכילה

ב. האוכל כזית בין פת בין שאר מינין חייב בברכה אחרונה [כל דבר ברכתו הראויה לו]. וכתב המג"א שכשם שלענין אכילת איסור קיי"ל דאינו חייב אפי"כ אכל כזית בכדי אכילת פרס, כמו כן לענין ברכה אינו חייב בברכה אחרונה אפי"כ אכל את כל הכזית בתוך שיעור זמן של אכילת פרס.⁶ ולכן אם אכל כזית פת מעט מעט ונשתהה באכילתו יותר מכדי אכילת פרס אינו מצטרף ואין צריך לברך אחריו ברכת המזון.⁷

אמנם לענין שיעור כדי שביעה (שאז מתחייב בברהמ"ז מהתורה) כתב הפמ"ג שאפי' אכל מעט מעט, כל ששבע מאכילה זו חייב בברהמ"ז מהתורה דסו"ס קרינן ביה 'ושבעת' [ובשעה"צ סי' ר"י סק"י תמה דכל שלא אכל כזית בכא"פ לא קרינן ביה 'ואכלת', ואף שנחשב 'ושבעת' מ"מ בעינן נמי 'ואכלת']⁸.

ולענין אכילת כביצה פת המחייבת נטילת ידיים בברכה דנו הפוסקים האם צריך לאכול את כל הכביצה בכדי אכילת פרס או לא.

בכף החיים סי' קנ"ח סק"ט נקט שרק כשאוכל את כל הכביצה בתוך כדי אכילת פרס נוטל בברכה, אבל כשהוא יותר מכדי אכילת פרס לא יברך.

אמנם בשו"ת שבט הלוי (חלק ו' סימן ס' אות ג') כתב דסגי בזה שאוכל כזית אחד בכדי אכילת פרס, כל שאוכל פת בשיעור כביצה, וכזית מתוכה הוא בכדי אכילת פרס יטול ידיו ויברך.

6. שיעור זמן של כדי אכילת פרס אינו מוסכם בפוסקים, ונאמרו בו כמה דעות, והמנהג המקובל לשער בארבע דקות לענין חיוב ברכה אחרונה.
7. וכמו כן כל המאכלים שאוכל באותה סעודה צריך לברך עליהם ברכה ראשונה ואחרונה דאין זה נחשב סעודת פת - שו"ת אגרו"מ או"ח ח"ד סי' מ"א.

שיעור האכילה המחייב כנטילה

א. הבית יוסף בתחילת סי' קנ"ח הביא בשם הרוקח שהאוכל פת פחות מכביצה יטול ידיו ולא יברך. וביאר הב"י שהרוקח נסתפק כיון שפחות מכביצה אינו מקבל טומאת אוכלין יש לומר שלא תקנו בו חכמים נטילה⁹, או שמא תקנו נטילה לאוכל פת ולא חילקו בין פחות מכביצה ליותר מכביצה, ולכן יטול מספק אך לא יברך, דספק ברכות להקל.

ובהמשך דבריו הביא הב"י מהרוקח בהלכות פסח שעל פחות מכזית אין צריך נטילה כלל¹⁰. וכן פסק בשו"ע [סעיף ב' וסעיף ג'] שעל פחות מכזית א"צ נטילה, ועל פחות מכביצה יטול בלא ברכה.

והנה בדין השני שכתב השו"ע שפחות מכזית א"צ נטילה יש כמה אחרונים שנחלקו, וכתבו שנודמנה לב"י נוסחא מוטעית ברוקח, ולדעתם אף פחות מכזית יטול בלא ברכה. ולכן כתב המשנ"ב דלכתחילה נכון להחמיר בזה.

אמנם בדין הראשון שבפחות מכביצה נוטל מספק ואינו מברך, כתב השעה"צ סק"ט שבזה הסכימו כל האחרונים מלבד הגר"א שמשמע דסבירא ליה שעל כזית צריך נטילה בברכה.

ולענין מעשה: האוכל פחות מכביצה פת מנהג העולם בזה כהשו"ע ליטול בלא ברכה (והחזו"א נהג בזה כהגר"א ליטול בברכה¹¹), והאוכל פחות מכזית¹² מעיקר הדין אין צריך נטילה, ונכון להחמיר ליטול בלא ברכה.

1. נמטר במוצאי שבת קודש פרשת תולדות. נכתב ע"י הרב אופיר נקר שליט"א, והדברים היו לעיני מורנו הרב שליט"א.
2. שהרי עיקר הטעם של נט"י הוא משום סרך תרומה, שהכהנים קודם אכילת תרומה היו צריכים ליטול ידיהם כדי שלא יטמאוה, וגזרו כן על כל איש ישראל האוכל פת. ולפי"ז בפחות מכביצה שאינו מקבל טומאת אוכלין, לכאורה לא שייך בזה טעם התקנה.
3. כיון שפחות מכזית אינו נחשב אכילה כלל אפי' לענין ברכת המזון, ולכן לא תקנו בזה נטילה, אבל יותר מכזית אף כשאין בו כביצה מ"מ כיון שלענין בהמ"ז חשיבא אכילה יש לומר דלא פלוג חכמים בתקנתם - משנ"ב סק"ט וסק"י.
4. כן מובא בארחות רבינו (ח"א עמוד ע"ז), וכן נקט בשו"ת אגרו"מ (או"ח ח"ד סי' מ"א) שלכתחילה טוב שיאכל כביצה להסתלק מן הספק אך אם אינו אוכל אלא כזית צריך לברך על נטילת ידיים.
5. והנה בשיעור כזית יש דיעות שונות, ולכן הרוצה לסמוך על השו"ע ולאכול בלא נטילה צריך להקפיד שיהיה פחות מכזית לכל הדעות. וכמה זה נשתדל בס"ד לבארו בהמשך השיעורים.

כסא דנחמתא
 נשגר לידידנו היקר העומד לימין בני הקהילה בעין יפה ובנפש חפצה רב פעלים לתורה ולתעודה
 הר"ר יחזקאל שרייבר שליט"א
 עם פטירת אמו הדגולה ע"ה
 בהמשך מעשיך הגדולים תנוחם ולא תדעו עוד צער
המערכת

לע"נ האשה החשובה
 מרת אסתר ב"ר אליעזר ע"ה
 נלב"ע ד' כסלו תשפ"ג
 ת.נ.צ.ב.ה.
 בנה הרב יחזקאל שרייבר שליט"א
 ישב שבעה בביתו רח' לח"י 35 אופקים
 מיום חמישי בשעה 21:00 עד מוצ"ש בשעה 21:30
 זמני תפילות ביום ו'
 שחרית 8:00 | מנחה 12:00 | מעריב במוצ"ש בזמן

ומדברי הגר"ז נראה שצריך לאכול כל כזית בתוך שיעור אכילת פרס, דהיינו שאין צריך שיאכל את כל הכביצה בכא"פ, ומאידך לא סגי בזה שאכל כזית אחד בכא"פ והשני אכל מעט מעט, אלא צריך שגם הכזית הראשון וגם הכזית השני כל אחד בפני עצמו יהיה בכדי אכילת פרס.

ברכת על נטילת ידיים

ג. כל המצוות כולם מברך עליהם עובר לעשייתן, דהיינו שקודם מברך ואח"כ עושה את המצוה. אמנם בנטילת ידיים כיון שלפעמים אין ידיו נקיות ואסור לברך בידיים מטונפות, לכן נהגו לברך אחר הנטילה (שו"ע סי' קנ"ח ס"א) והוסיף הרמ"א שניגוב הידיים לאחר הנטילה הוא גם מן המצוה ולכן כשמברך אחר הנטילה קודם הניגוב מקרי עובר לעשייתן.

ולאחר שנטל ידיו יברך מיד ולא יפסיק בדיבור בין הנטילה לברכה, לשום צורך, ואפי' לא לעניית אמן וכדו', ואם דיבר בין הנטילה לברכה אינו יכול לברך, אא"כ ישוב ויטמא ידיו ויטול שוב.

ואפי' נטל רק יד אחת אסור לדבר, ואמנם אם דיבר יכול לברך ענט"י על היד השניה⁸, אבל מ"מ הפסיד שהברכה לא חלה על נטילת היד הראשונה משום שהפסיק בדיבור.

ואעפ"י שלדעת השו"ע יש ליטול כל יד שלש פעמים [כמבואר בסי' קס"ב ס"ב ובמשנ"ב שם ס"ק כ' וכ"א]. מ"מ לענין הדיבור לכאורה כבר אחרי הנטילה הראשונה אסור לדבר, דלרוב הפוסקים אין צריך מים שניים כשנטול ברביעית וא"כ לאחר הנטילה הראשונה כבר קיים מצות נט"י⁹.

ניגוב הידיים בזמן שמברך

ד. אסור לעשות שום מלאכה בשעה שמברך, מפני שנראה כמברך בדרך עראי ומקרה, ואפי' תשמיש קל אסור לעשות, ודין זה הוא בכל הברכות, - יעויין סו"ס קצ"א וסו"ס קפ"ג ובמשנ"ב שם.

ולפי זה לכאורה יש לאסור לנגב ידיו תוך כדי שמברך. אמנם יש שהתירו (שו"ת שלמת חיים סי' ק"ס) מטעם שהניגוב הוא חלק מהמצוה¹⁰ וכיון שפעולה זו היא מענין הברכה יכול לנגב ידיו בעת הברכה.

ואעפ"י שלכתחילה ראוי שלא לעסוק בשום דבר, ואפי' לא לנגב, מ"מ המיקל לנגב תוך כדי הברכה יש לו על מי שיסמוך.

ודו"ה לענין ברכת אשר יצר, אעפ"י ששם הברכה אינה על הנטילה וא"כ לכאורה שם חמור יותר. מ"מ גם בזה יש שהקילו כיון שהניגוב מועיל שלא תהיה רוח רעה על ידיו.

הפסק בין הנטילה לאכילה

ה. בגמ' בברכות דף נא: אמרו 'תכף לנטילת ידיים סעודה'. והראשונים נחלקו בכוונת הגמ' האם צריך להיזהר אפי' משיחה מועטת או משהייה לחוד. או שדווקא התעסקות בדבר שמסיח דעת או שיחה מרובה נאסרה אבל התעסקות מועטת או שיחה מועטת מותר.

8. ומברך על נטילת ידיים בלשון רבים ולא על נטילת יד, דלא שינו ממטבע של הברכה, וכן הדין במי שידו אחת חבושה, שנוטל את היד השניה בלבד ומברך על נטילת ידיים. ולא רק בנט"י אלא בכל המצוות וכגון שקובע כמה מזוזות אינו מברך על קביעת מזוזות אלא על קביעת מזוזה, דנוסח הברכה אינו משתנה.

9. וכן מבואר בדברי המשנ"ב סי' קס"ה סק"ג דלפי מנהגנו שנוטלים רביעית בבת אחת על כל היד, א"כ מיד לאחר הנטילה הראשונה נגמרה טהרת הידים וראוי לברך ענט"י.

10. וכמ"ש הרמ"א סי' קנ"ח ס"א. וטעם הדבר נתבאר שם בסעיף י"ב שהאוכל בלי ניגוב ידיים כאילו אוכל לחם טמא, ובמשנ"ב שם הביא מהמהרש"ל טעם נוסף משום מיאוס שכשנוגע בלחם בידיים לחות יש בזה מיאוס.

ובשו"ע (סי' קס"ו) הביא את שני הדעות וז"ל: יש אומרים שאין צריך לזהר מלהפסיק בין נטילה להמוציא, ויש אומרים שצריך לזהר, וטוב לזהר. ע"כ.

וביאור במשנ"ב סק"ו שדין זה לכל הדעות הוא רק מצוה לכתחילה, אבל בדיעבד אפי' שהה הרבה או הפסיק בנתיים אין צריך לחזור וליטול ידיו כל שלא הסיח דעת משמירת ידיו.

אמנם יש שהחמירו בזה, יעויין בחזו"א (סי' כ"ד סק"ל) שכתב שאם הפסיק בדיבור או במעשה יתכן שצריך ליטול ידיו פעם שנית, אלא שיש להקל בנטילה זו הואיל ואינה אלא משום קנס או מחמת הידור. וכן כתב באגרו"מ (או"ח ח"ב סי' מ"ח) שאם הפסיק בדיבור צריך לחזור וליטול.

ולמעשה וודאי ראוי לסמוך ברכת המוציא מיד אחר נט"י ולא להשתהות כלל. מלבד כשיש מסובים רבים ובעה"ב בוצע לכולם, שאז אין אפשרות לסמוך מיד שהרי צריך להמתין עד שיטלו כל המסובים. ובאמת באופן זה שהשיחה היא לצורך הענין עד שיתאספו כל המסובים, ממילא שהייה זו אינה כ"כ הפסק, ומ"מ גם בזה ראוי להזדרז מה שאפשר.

ואם שומע ברכה מאחר בין נטילת ידיים להמוציא. כתב בקיצור שו"ע (סי' מ"א ס"ב) שמותר לענות אמן.

הפסק בין ברכת המוציא לאכילה

ו. לאחר שבירך על הפת 'המוציא' יאכל מיד. דהיינו שאסור לשהות בין הברכה לאכילה יותר מכדי דיבור. ובדיעבד אם שהה אינו חוזר ומברך.

ואם הפסיק בדיבור בין הברכה לאכילה, אפי' בתיבה אחת, צריך לחזור ולברך. אא"כ הפסיק בדיבור שהוא מצרכי הסעודה. שאז א"צ לחזור ולברך. אמנם לכתחילה לא יפסיק כלל אפי' בדבר שהוא מצרכי הסעודה.

ולאחר שאכל מעט ובלע, מותר להפסיק אפי' שלא אכל כזית פת, כל שאכל מעט ובלע שוב אין כאן הפסק בין הברכה לאכילה.

ומכל מקום כתב המשנ"ב דהיכא שאפשר טוב שיאכל כזית מיד לאחר שמברך. וכשעושה כן ניצל מהרבה ספיקות. שכיון שאכל מיד שיעור כזית ולא שהה באכילתו יותר מכא"פ, נתחייב בברהמ"ז בוודאי. ופטר את כל המאכלים שבסעודה. אבל אם משתהה, ומפסיק ומתעסק בדברים אחרים עלול לשהות הרבה באכילת הכזית, ופעמים שאינו מצטרף לברהמ"ז וממילא המאכלים שאכל בסעודה טעונים ברכה לפנייהם ולאחריהם, וכנ"ל ס"ב. והחכם עיניו בראשו.

ואם לעס קצת מהפת, וקודם שבלע הפסיק בשיחה (בדבר שאינו מצרכי הסעודה) צריך עיון אם יחזור ויברך, דהלא פסק השו"ע שהטועם ופולט אין טעון ברכה, א"כ עיקר הברכה היא על הבליעה. ומאידך כיון שמתכוין בלעיסה לשם אכילה, א"כ הלעיסה היא תחילת האכילה ואפשר שכבר חלה הברכה. ובחיי אדם מצדד דאפי' בלע רק מן הטעם דהיינו שמצץ בפיו והרגיש את הטעם שוב אין חוזר ומברך.

ולכן לכתחילה צריך לזהר בזה מאוד שלא לדבר כלל עד שיבלע ואפי' לענות אמן אסור. ואם עבר ודיבר טוב שיבקש מאחר שיוציאו בברכתו.

ודינים אלו אעפ"י שנכתבו גבי פת (בסי' קס"ז ס"ו) מ"מ הדין כן בכל סוגי המאכלים, שאסור לשהות, ושאם הפסיק בדיבור חוזר ומברך. וכמבואר בקצרה בסי' ר"ו ס"ג.

11. נמצא שלהפסיק בין הנטילה לברכת ענט"י הוא חמור יותר מאשר להפסיק בין נטילה להמוציא. וכבר עורר בזה הצ"ח ח"ל: 'ומה מאוד השגתי בסעודות שאפי' הלומדים אינם נוהרים בין נטילה לברכת על נטילת ידיים, ויותר המה נוהרים להפסיק אחר ברכת נט"י לברכת המוציא. וטעות הוא בידם'.

אמנם מה שכתב המשנ"ב שטוב שיאכל כזית קודם שידבר, דין זה הוא בעיקר רק בפת ולא בשאר מאכלים, ומ"מ גם באלו טוב להיזהר.

צירוף אוכלין לשיעור

ז. **ברכה ראשונה** אין לה שיעור, ואפי' אוכל שיעור קטן מאוד צריך לברך כיון שנהנה. אמנם ברכה אחרונה אינה אלא כשאכל כשיעור. וז"ל השו"ע (סי' ר"י ס"א) 'האוכל פחות מכזית בין מפת בין משאר אכלים, והשותה פחות מרביעית בין מיין בין משאר משקין מברך תחילה ברכה הראויה לאותו המין, ולאחריו אינו מברך כלל'. ע"כ.

ובמשנ"ב שם סק"א הביא כמה וכמה דינים הנוגעים לצירוף כמה מיני אוכלין לשיעור ברכה אחרונה. ונביאם כאן, ונוסיף עוד כמה פרטים הנוגעים לענין.

כל סוגי האוכלין מצטרפין לברכה אחרונה. וכגון אכל חצי כזית תפוח וחצי כזית אגס מצטרף לברך בורא נפשות רבות. וכן אכל כחצי כזית רימון וכחצי זית ענבים מצטרף לברך מעין ג'. **ואם** אכל ממינים שונים, כגון שאכל חצי כזית תפוח (שברכתו בורא נפשות) וכחצי זית תמר (שברכתו מעין ג'), מצטרפים שניהם ומברך לאחריהם בורא נפשות רבות¹².

ואעפ"י שפירות משבעת המינים אם בירך עליהם בורא נפשות לא יצא ידי חובתו [וכמבואר במשנ"ב סי' ר"ח ס"ק ס"ב]. היינו דווקא כשאכל כשיעור משבעת המינים שהיא אכילה חשובה ונתחייב בברכת מעין ג' שאז אין בנ"ר פוטרתן. משא"כ כשאכל חצי זית מהם שאין זו אכילה חשובה ולא נתחייב בברכת מעין ג', אז נפטרים בברכת בורא נפשות.

וד"ה אם אכל כחצי זית פת וחצי זית משאר מאכלים שברכתם בורא נפשות, או אפי' מדברים שברכתם על העץ וכגון שאכל חצי זית משבעת המינים. מצטרפים לברך בורא נפשות.

אמנם אם אכל פת וספק לו אם אכל כזית או לא. ובצירוף שאר המאכלים יש לו כזית, באופן זה אינו יכול לברך כלום דהרי אם היה כזית בפת שאכל חייב בברהמ"ז ושאר המאכלים טפלים ואינם חייבים בברכה אחרונה. ולכן אינו יכול לברך בורא נפשות דשמה היה כזית וחייב בברהמ"ז. וברהמ"ז גם אינו יכול לברך דהרי הוא מסופק אם אכל שיעור המחייב ברהמ"ז¹³.

אכל חצי כזית ממיני מזונות וחצי זית משבעת המינים וכגון חצי כזית רימון, מברך בורא נפשות. [אמנם אם אכל חצי זית מזונות וחצי זית תמר אפשר שמצטרף לברך על המחיה כיון שתמר מיזן זיין וכמבואר בסי' ר"ח ס"ז שאם בירך ברהמ"ז על תמר יצא בדיעבד].

אכל כחצי זית מפת, וחצי זית מזונות מצטרף לברך על המחיה [ודווקא שאכל מעשה קדירה כגון פסטה וכדו', אבל אם אכל חצי זית פת וחצי זית מפת הבאה בכיסנין אינו יכול לברך על המחיה כיון שהיא ספק פת, ולצד שהיא פת מצטרפת עם החצי זית פת שאכל לברך ברהמ"ז ואם נתחייב ברהמ"ז אינו יכול לברך על המחיה].

וכשם שכל מיני אוכלין מצטרפין לכזית, כמו כן המשקין מצטרפין לרביעית. אבל מאכל ומשקה אין מצטרף, דהיינו שאכל פחות מכזית ושתה פחות מרביעית אין מצטרף לברכה אחרונה¹⁴.

אמנם אם המשקה מכשיר את האוכל וכגון שטובל את הפת במשקה ואוכל. וכן רוטב שע"ג הסלט מצטרף לשיעור, דכיון שהמשקה בא להכשיר את האוכל דינו כאוכל.

עוד כתב המשנ"ב: היה פת סופגנין שנתפח עד שאין האוירים שבו נרגשים האוכל כזית ממנו כמות שהוא אינו מברך, דלפי האמת לא אכל כזית.

ומאידך בסימן תפ"ו לענין מצה כתב שאם אין חלל במצה אפי' אם היא רכה ועשויה כספוג משערים בה כמות שהיא ואין צריך למעכה, ובשעה"צ שם סק"ז הוסיף ונראה פשוט דה"ה לענין ברכת המזון בפת ספוגית משתעת בכמות שהיא.

וכבר עמדו בסתירה זו בכמה ספרים. ובשונה הלכות שם כתב בשם החזו"א שהחללים הטבעיים שבפת יש לשער לשיעור כזית וכדברי המשנ"ב שם. אמנם חללים גדולים הנראים לעין אינם מצטרפים לשיעור.

ומה שמצטרפים את החללים הטבעיים, היינו דווקא בניפוח טבעי, אבל ניפוח שעושים היום ע"י טכניקות שונות כגון במבה וכדו', שהנפח גדול כ"כ עד שלפעמים הוא פי שמונה מהמשקל [בעשרים גרם במבה יש שיעור נפח של כמאה שישים סמ"ק] בזה ראוי להחמיר ולשער לפי משקל ולא לסמוך על הנפח.

שחיוב מן התורה הוא רק כשאכל כדי שביעה. ואפי' אם אכל כדי שביעה מ"מ יש לחלק בין ספק אם נתחייב בברכה, לוודאי נתחייב וספק אם בירך. ואכמ"ל.
14. ונסתפק הגרשז"א זצ"ל אם אכל פחות מכזית ענבים ושתה פחות מרביעית יין אם מצטרף.

12. ודווקא חצי זית תמר אבל אם אכל כזית תמר וכזית תפוח מברך מעין ג' ופטר גם את התפוח, שגם הוא בכלל ברכת על העץ אלא שכיון שאינו חשוב כ"כ לא קבעו לו ברכה זו, אבל כשמברך בלאו הכי ברכה זו פוטר גם את התפוח. - סי' ר"ח ס"ג. ואסור להקדים ולברך בנ"ר על התפוח ואח"כ לברך מעין ג'. והעושה כן גורם ברכה שאינה צריכה.

13. ולא שייך לומר בזה ספק דאורייתא לחומרא ויברך בהמ"ז מספק כיון

לע"נ הגאון הגדול
רבי יהודה אריה שכטר ב"ר יעקב זצ"ל
בעל ה'אריה שאג'
נלב"ע י"ד כסלו תש"פ
נתרם ע"י ידידנו הרב שליט"א החפץ בעילום שמו
יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני
חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

לע"נ הגאון הגדול
רבי איסר זלמן מלצר ב"ר ברוך פרץ זצ"ל
בעל ה'אבן האזל'
נלב"ע י' כסלו תשי"ד
נדבת נכדו הרב עזריאל מלצר שליט"א
יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני
חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

לע"נ הגאון הצדיק המפורסם
רבי אברהם דוב בן הרה"ק ר' דוד זי"ע
בעל ה'בית עין'
נלב"ע י"ב כסלו תר"א
נתרם ע"י ידידנו הרב שליט"א החפץ בעילום שמו
יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני
חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

לע"נ הגאון הגדול
רבי נתן גשטטנר ב"ר עמרם זצ"ל
בעל ה'להורות נתן'
נלב"ע י"ד כסלו תשע"א
נתרם ע"י ידידנו הרב שליט"א החפץ בעילום שמו
יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני
חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

מורנו ורבנו הגאון הצדיק
רבי שמשון רוד פינקוס זצוק"ל
רב ומנהיג קהילתנו הקדושה

שבע שנים של בנין רוחני

ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה (כ"ט, כ')

כשאדם צריך מליון דולר ואומרים לו להמתין מאה יום - מאת הימים הללו הם ימי המתנה בעלמא, ימים ריקים מתוכו, ואם כן מהווים הם עבורו רק זמן של חציצה בינו לבין הכסף. אבל אם מאה הימים אינם ימי המתנה אלא אופן איך להרויח ולהשיג את הכסף, או אז - הימים אינם ריקים וחוצצים, אלא להיפך, כל יום הוא יום של בנין והתקדמות לקראת המטרה הנכספת, ובאופן כזה מאה הימים עוברים מהר מאוד וכל יום מביא לאדם אושר, כי אם ידלג על אותו יום לא ישיג את מטרתו - השגת מלא הסכום.

כן היה הדבר עם יעקב אבינו. במשך שבע שנות ההמתנה יעקב אבינו בנה את עצמו, ולכן כל יום שעבר היה עבורו יום של אושר, יום של הכנה נפשית לקראת בנין בית ישראל.

לכן, ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה, כי "אהבה" זו עניינה, רצונו הקדוש והטהור של יעקב אבינו לזכות לאותו 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה' שיבוא מתוך נישואיו עם רחל, וכל יום שעבר היה תוספת נדבך בבנין זה. שבע השנים היו, אפוא, שנים של בנין לקראת המטרה הנכספת, ולכן היו בעיניו כימים אחדים.

מין הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, במאמרו המפורסם בענין לימוד התנ"ך - "הדרך הנכונה בהוראת התנ"ך", מרבה להביא דוגמאות שא"א לפרש את דברי התורה הק' באופן שטחי.

בתוך הדברים מביא דוגמא מפסוק זה. הוא מקשה שהרי הטבע הוא לכאורה בדיוק הפוך: ככל שאדם יותר מחכה ורוצה בדבר, כך הימים שחולפים עד להשגתו נראים בעיניו ארוכים יותר, יום לשנה יחשב.

אלא בהכרח מבואר כאן, שיעקב אבינו קידש וטיהר את עצמו והכין עצמו לקראת הבניין של עם ישראל. ע"כ תורף דברי מרן הגר"א קוטלר זצ"ל. ביאור דבריו נראה כך: משל לאדם שנזקק מאוד למליון דולר. אם יאמרו לו שבעוד מאה יום הוא יקבל מליון דולר הוא יהיה מאושר, אולם כל יום של המתנה יראה לו כנצח, שכן הימים נראים לו כמפרידים ומרחיקים אותו ממליון הדולרים. לא כן אדם הנזקק למליון דולר ומציעים לו עבודה, שמדי יום ישתכר בה עשרת אלפים דולר, כך שבסוף תקופה של מאה ימים יהיו בידו מליון דולר - אצל אדם כזה הימים יחלפו במהירות. ומה ההבדל?

ה"אני" של האבות - רצון השי"ת

ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה' בעיני (כ"ט, ל"ב)

אנוכיות. כל האנוכיות היתה השכינה ששרתה בקרבם. הם עצמם היו מרכבה לשכינה. כל המציאות שלהם, כל הפעולות שלהם, היו כדי לעשות נחת רוח לקב"ה, שכביכול מתבטא בתוכם. חוץ מהקב"ה לא היתה אצלם מציאות של "אני"!

דבר זה היה קיים בתקופת גדולי הדורות הראשונים. אצל חכמי ישראל - האישיות הפשוטה של ה"אני" היתה השראת השכינה שבתוכו. חז"ל הקדושים לא ראו את עצמם כלל כאישיות עצמית שעולה בשם.

אצל כל אדם ישנה אישיות טבעית שבכללה גם התאוות והיצרים, וישנם כוחות שהם חוץ ממנו. עבורנו האישיות שלנו - ראובן או שמעון - היא עצם החיים הטבעיים שלנו. זוהי בעצם המחיצה הגדולה שישנה בינינו לבין הקב"ה: ה"אני" מחיצה זו תופסת את כל הישות שלנו.

משא"כ אצל חז"ל הק', הרע היה בחוץ. הנסיונות של הקנאה, התאוה והכבוד, היו באיזושהו גוון של אדם הראשון לפני החטא, שהרע היה מחוץ לו. האישיות הטבעית שעמה היו אותם חכמים חיים עשרים וארבע שעות ביממה, היתה הקדושה שבתוכם. כל השאיפות שלהם, כל ההרגשים של כל אחד מהם - לשם מה הוא חי, לשם מה הוא אוכל ולשם מה הוא ישן - כולן היו למען הקב"ה ששוכן בתוכו.

ולכן כשלאה קוראת שמות לבניה, היא מבטאת בזה את הרגשות שלה שהן רצון השי"ת בדרגה הנעלה ביותר.

כשלומדמים פרשה זו כפשוטה, היא נראית ממש דבר פלא.

כשלאה אמנו נותנת שמות לבנים הנולדים לה, היא אינה חושבת על הילד, על מהותו ועתידו, ולפי"ז מעניקה לו את השם המתאים. לא! כל השמות הן על עצמה, על מה שארע עמה: הבן הראשון - "כי ראה ה' בעיני", השני - "כי שמע ה' כי שנואה אנכי", השלישי - "עתה הפעם ילדה אישי אלי", הרביעי - "הפעם אודה את ה'", וכך גם אצל יששכר וזבולון. היתכן כדבר הזה?! לאה אמנו חושבת כל הזמן רק על עצמה! כיצד זה לא חשבה על הילד?! הנה לוי, עמוד העבודה, הקב"ה לקח אותו והכתיר אותו בכ"ד מתנות כהונה. נו, איזה שם קוראת לו אמו? - לוי. מדוע? כי "עתה הפעם ילדה אישי אלי"... וכי לא היתה יכולה לתת לילד שם ההולם יותר את מעמדו?! ביאור הענין נראה כך: אצל אליעזר עבד אברהם כתוב, שהוא ביקש מהקב"ה: "הקרה נא לפני היום" (בראשית כ"ד, י"ב). ואולם כשהוא מספר את סיפורו לבתואל ולבן, הוא מתבטא במילים: "טרם אכלה לדבר אל לבי" (שם, מ"ה) - כלומר דברתי אל עצמי.

למי הוא דיבר, לעצמו או להשי"ת? התירוץ הוא: "צור לבכי וחקלקי אלקים לעולם" (תהלים ע"ג כ"ו). אצל הצדיקים כביכול האנוכיות האישית שלהם היתה רצון השי"ת! קשה לנו להבין זאת, כי אנחנו כה רחוקים ממדרגה זו, אך אצל גדולי הצדיקים לא היתה בתוך השיגרה הפשוטה של החיים שום

שיחה בשעת חזרת הש"ץ (המשך מעמ' 1)

יא) והביא שם שאלה נוספת: מעשה באחד המלמדים שסיפר, באחד משיעורי הלכה למדנו את הלכות בית הכנסת, ואמרת לילדים את חומר איסור הדיבור באמצע התפילה והקדיש, ושגדול עונו מנשוא. אחד הילדים הצביע, ושאלני בתמימות, איך יכול להיות שמי שמדבר באמצע התפילה וקדיש נחשב לחוטא, והרי אני רואה את אבי כל הזמן מדבר באמצע התפילה, עם חבריו, האם המלמד רוצה לומר שאבי חוטא, המלמד נאלם דום, ובא לשאול מה לענות על שאלה תמימה של ילד יהודי?

תשובה: לילד צריך לומר שמסתמא אביו מדבר לצרכי פיקוח נפש, ואף שהילד יודע את האמת שאביו מדבר עם חבריו בעניני העולם, צריך לומר לילד שאביו צריך לדעת כדי לעזור לאנשים לצורך פיקוח נפש. ואין בזה שקר, משני סיבות, א. כי למלמד אסור להאמין לילד שאביו מדבר בעת התפילה, ולכן עליו לומר לו, גם לדברך, מסתמא מדבר מפיקוח נפש, ב. שהרי אפילו אם זה אמת, הרי מצוה לדון את האדם לכף זכות, אפילו בדברים רחוקים מאד, ומצוה להאמין בזה שאביו מדבר מפיקוח נפש.

אך מיד לאחר מכן, יש להתקשר לאביו ולספר את המעשה לאביו, ולומר לו כך וכך הוי המעשה, והילד שאל שאלה זאת בתמימות, ואם המעשה היא אמת שיראה מה התנהגותו גורמת, שנוסף על החטא הנורא של דיבור באמצע התפילה וקדיש, עוד הוא גורם להזדלזל בעיני ילדיו, ושיחשבוהו לחוטא, ויכול להפסיד בזה את כל חינוכם.

נשמעין, רק יאמר בלשון רכה. ואם אין טבעו בשום אופן לדבר רכות, פטור הוא מלהוכיח".

ובאהלי חיים הוסיף: החכם בא בדברים טובים וניחומים, ערבים על לב שומעם, ועל ידי זה מקרבן לתורה ומעשים טובים כמו שכתוב באהרן שהיה אוהב שלום ורודף שלום ומקרבן לתורה, שתלוי זה בזה כמובן. ומספרים בשם החזון איש זצ"ל, דלפעמים קורה שהמוכיח מתכוין להיטיב עם זולתו ולהפרישו מעון מסוים, אולם על ידי תוכחתו הקשה מביא עליו עון אחר של שנאת חנם בזה שגורם שינא את המוכיח, וכבר אמרו המפרשים על הפסוק: "אל תוכח ילך פן ישנאך הוכח לחכם ויאקהך" כלומר אל תוכיח חברך ותאמר לו "לץ" שכמוך, איך תעשה כך וכך, פן ישנאך חברך. הוכח חכם, כלומר אמור לו "חכם" שכמוך, אין זה מחכמה שתעשה כך וכך, ויאבהך.

אולם כמדומני שלמשוחח באמצע התפילה או קריאת התורה יש להוכיח אף בגערה. שכך נאמר בשו"ע (סימן קכ"ד ס"ז) "לא ישיח שיחת חולין בשעה שש"ץ חוזר התפילה, ואם שח, הוא חוטא וגדול עונו מנשוא, וגוערים בו". הנה, אעפ"י שדברי חכמים בנחת נשמעים, ורק בנחת ולא בגערה, ובכל זאת בזה גוערים, ויתכן שהטעם הוא מפני שיש בעון זה חילול ה'. ולכן גם הנמצאים בבית הכנסת חייבים למחות על כבוד שמים, ואין חוששים לשנאת חנם כמו שנאמר בתורה: "וַיִּתֵּן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמָךְ", שכל המתכוונים לשם שמים השי"ת נותן לו רחמים ורחן וחסד.

נתרם ע"י ידידנו הרב שליט"א החפץ בעילום שמו לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת בנו נ"י בשעה טובה ובמזל טוב
יה"ר שיזכו ההורים לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, וירו רב נחת יהודית מכל יוצ"ח כ"י. ויתברכו בכל מילי דמיטב, אכ"ר.

נתרם לזכות הרב מנחם פוזן ומשפחתו שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת בתם תחי' בשעה טובה ובמזל טוב
יה"ר שיזכו ההורים לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים, וירו רב נחת יהודית מכל יוצ"ח כ"י. ויתברכו בכל מילי דמיטב, אכ"ר.

לע"נ האשה החשובה מרת אסתר טובה גיטל הרמן ע"ה בת הגאון הצדיק רבי מאיר דן איידלס זצ"ל שיום פטירתה חל בשבת זו
נדבת חתנה הגאון רבי דוד שק ומשפחתו שליט"א יה"ר שזכות זו תעמוד להם שיתברכו בכל מילי דמיטב ברו"ג בכריות גופא ונהורא מעליא, וירו נחת מכל יוצ"ח, והשם יתברך ימלא כל משאלות לבם לטובה. אכ"ר.

נתרם לע"נ הגאון הגדול רבי שמואל יהודה גד פרידמן ב"ר משה צבי זצ"ל ראש ישיבת 'בני רא"ם' נלב"ע ט' כסלו תש"פ

לע"נ הרב אלימלך מרדכי ב"ר נח אליהו ז"ל נלב"ע י"ד כסלו ת.נ.צ.ב.ה.
נדבת בנו הרב אלדד ספרא שליט"א יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

לע"נ הרב חיים שמחה ב"ר שמואל יוסף ז"ל נלב"ע ט' כסלו ת.נ.צ.ב.ה.
נדבת בנו הרב ישי ברגר שליט"א יה"ר שזכות זו תעמוד לו ולמשפחתו שיתברכו בבני חיי ומזוני ובכל מילי דמיטב. אמן.

לתרומות, הקדשות והנצחות ולקבלת גליון במייל:
viv22v33@gmail.com | 0527679598

נדבת 'ברגשטיין תאורה' שמחים להאיר לכם את הבית בתאורה יפה איכותית וזולה

מרן הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א

חבר מועצת גדולי התורה

דברים שנשא בכינוס מרנן ורבנן גדולי וצדיקי הדור בבית רשכבה"ג

רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א. לקראת מעמד 'תורת אמן' לרבבות בנות ישראל.

כידוע, אשה צנועה בתוך הבית, והעבודה שלה בכל הדורות היה למנוע את כח הרע, שלא יהיה בבית. זה התחיל כבר אצל שרה אמנו ע"ה שהיא זאת שראתה בישמעאל את ה'מצחק' וזרקה את ישמעאל מהבית, ורבקה היא זו שראתה זאת אצל עשיו, וזרקה את עשיו מהבית.

זה כח המיוחד שיש לנשים שהן מחויבות בלא תעשה למנוע את הרע. להן יש את הכח המיוחד למנוע ולזרוק את הרע, משהו מיוחד שיש כח לנשים אולי יותר מהאנשים, וכך אנחנו רואים מדורי דורות.

וזה החיוב ממילא, שמוטל היום על הנשים. יש חיוב עליהן שהן יהיו אלו שילחמו. ובתוך הבית צריכים לפעמים ממש מלחמה, מלחמה נגד כל הבית, והן צריכות ללחום.

והמסירות נפש שלהן, זה מה שינצח את כל הרע שיש פה. וזה רע מאד-מאד, מי שבתוך הישיבות, בתוך הכוללים, מי שיודע מה שהולך... יכול להיות אנשי כולל ממש שיושבים ולומדים - ונופלים! אני לא מדבר על מה שקורה אצל בחורי ישיבות... אני מדבר על אנשי כוללים שבאמת היו שקועים ממש בלימוד והם ראו פעם אחת ונפלו ונפלו...., והיחיד שיכול לעצור את זה, זה למעשה הנשים, מכל הבחינות.

הקב"ה יתן שלערב המיועד יהיה הצלחה גדולה מאד, באמריקה ב"ה היתה הצלחה גדולה מאד-מאד. ופה בעזרת ה' יהיה הצלחה גדולה מאד-מאד, ויהיה מזה חיזוק גדול בכל העולם כולו, וזה ודאי יביא זכות לכלל ישראל בערב יום הדין שבגלל הדבר הזה יזכו כל כלל ישראל לכתובה וחתומה טובה!

נשים העובדות מהבית ומעוניינות להוציא את האינטרנט מביתם, ולהעביר את מקום עבודתם למשרד במחיר סימלי. ניתן להתקשר לפלא' 058-32-70-700 (הרישום אינו מחייב).

והבא ליטהר מסייעין אותו.

שיעורי מורנו הגר"י טשזנר שליט"א

'דף היומי בהלכה' (הלכות קריאת שמע)

בימים א' - ה' 21:00 - 20:30

בבית הכנסת קוית ה' (היכל שמואל).

הלכות ברכות

נושא השיעור בשבוע זה:

שיעורי הברכות (כזית, רביעית, כדי אכילת פרס)

מוצאי שבת 21:15 - 20:30

בבית הכנסת קוית ה' (אשכנזי)

חידה: מדוע מותר להתפלל בסמוך לקבר

רשב"י במירון?

לדעת לחיות כיהודי!

דרשות לאחר קבלת שבת

שערי תפילה - מורנו המרא דאתרא שליט"א

איילת השחר - הגאון רבי יוסף הרשקוביץ שליט"א

זכרון אליהו - הגאון רבי בצלאל שנברגר שליט"א

חניכי ישיבות פרוייקט - הגאון רבי דוד אוסטרן שליט"א

חניכי ישיבות שושנים - הרב ישראל אברמסון שליט"א

קוית ה' - הגאון רבי דוד שטרן שליט"א

שוית ה' - הגאון רבי צבי וילנסקי שליט"א

תפארת תורה - הרב בנימין מצרפי שליט"א

בס"ד

תשמה ע"ד זהעלזין קדי"ה

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

ברגשי גיל ושמחה ומתוך שבח והודאה להשי"ת על כל הטוב אשר
גמלנו מיום היווסד קהילתנו הקדושה ועד עתה.

הננו מתכבדים להזמין בזאת את תושבי הקהילה הקדושה להשתתף
עימנו בשמחת קהילת איילת השחר ושכונת הרי"ף, שמחה של מצוה
לרגל מעמד הכתרת

מנחם גולדברג שליט"א
מורינו הגאון רבי

לעמוד נזר בראשינו ולכהן ברכנות קהילתינו ולהנהיג את ציבור בני
התורה בשכונת הרי"ף

המעמד לכבודה של תורה יתקיים אי"ה באולם שע"י ביה"ס שושנים
ביום חמישי י"ד כסלו בשעה 21:30

בהשתתפות וכמעמד רבינו המרא דאתרא ורבני הקהילה שליט"א

הציבור הקדוש מוזמן לבוא וליטול חלק בשמחה של מצוה ולחוג יחד
את שמחת השכונה ושמחתה של התורה בכוא מורינו הרב שליט"א
לשכון עטרת תפארת בתוכנו ולהנהיג את קהילתנו.

גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה ולכבודו של מקום.

בברכה ובהתרגשות

גבאי ומתפללי ביהמ"ד אילת השחר

